

حملات تند ترامپ به ماهیت و تمدن اروپا، بروکسل را در دوگانه شراکت و ترس قرار داد؛

تنش‌های چندخطی در روابط دوسوی آتلانتیک

رامین پرتو

پس از یک هفته پرتنش که در آن دولت ترامپ به‌صورت مستقیم و بی‌سابقه اتحادیه اروپا را آماج انتقاد قرار داد، اکنون ریاست‌تخت‌های اروپایی غرق در بررسی آینده روابط‌فراآتلانتیکی خود هستند. رهبران این بلوک با وجود اتفاق نظر درباره‌شدت حملات سیاسی واشنگتن، هنوز به‌موضع واحدی در قبال این وضعیت دست نیافتند. آنچه‌از نگاه بسیاری از مقامات اروپایی آغاز شده، نه یک اختلاف مقطعی، بلکه بحرانی ساختاری در روابط دو سوی آتلانتیک است؛ بحرانی که می‌تواند بنیان‌های همکاری ۷۵ ساله اروپا و آمریکا را زیر و رو کند.

طی روزهای گذشته، دولت ترامپ اروپایی‌ها را نه‌تنها به ناکارآمدی در سیاست‌گذاری، بلکه به «تهدید تمدنی» متهم کرد؛ عبارتی که برای نخستین بار در ادبیات رسمی واشنگتن علیه متحدانش به کار می‌رفت. همزمان، ایلان ماسک نیز با پیوستن به موج حملات دولت آمریکا، قوانین دیجیتال اتحادیه اروپا را بهانه قرار داد و خواستار انحلال این بلوک شد و همین موضع بلافاصله توسط ترامپ تکرار شد. در مقابل، دیپلمات‌های اروپایی این اقدامات را «حمله سیاسی به بروکسل» توصیف کرده‌اند و معتقدند واشنگتن در حال عبور از خطوط قرمز روابط دوستانه میان دموکراسی‌های غربی بوده و حتی یکی از دیپلمات‌ها به صراحت این رفتار را «خالت» در امور داخلی اروپا» خوانده است. اما این تنهاپیش‌اشکار ماجرا است؛ بخش پنهان آن جایی است که آمریکا در جدیدترین سند امنیت ملی خود آشکار اعلام می‌کند آماده همکاری با «احزاب میهن پرست» اروپا است، تعبیری که به‌طور ضمنی ناظر به احزاب راست‌گرای تندرو، ملی‌گرا و گاه ضد بروکسل است؛ این رویکرد، از نظر رهبران اروپایی نه‌تنها مداخله، بلکه تلاش برای مهندسی ساختار سیاسی اروپا محسوب می‌شود.

شکاف در اتحادیه اروپا
درباره پاسخ به آمریکا
رهبران اتحادیه اروپا در برابر این وضعیت

از دو استراتژی متفاوت سخن می‌گویند. بخشی از آنها از جمله آنتونیو گوستار، رئیس شورای اروپا و کایا کالاس، رئیس پیشین دیپلماسی اروپا، رویکرد واشنگتن را کاملاً مردود دانسته و تأکید می‌کنند که آمریکا حق دخالت در سازوکارهای سیاسی داخلی اروپا را ندارد. آنها هشدار داده‌اند که آمریکا در قالب «حمایت از احزاب راست‌افراطی» عملاً در پی تجزیه سیاسی اروپا و بازگرداندن آن به دوران رقابت دولت-ملت‌ها است. اما بخش دیگری از رهبران اروپایی از جمله اورزو لافن در لاین، رئیس کمیسیون، ترجیح داده‌اند تنش‌ها را مدیریت کنند و کمتر وارد تقابل مستقیم شوند. چنین رویکردی موجب شده اروپا در تابستان توافق تجاری بسیار نامتوازی را بپذیرد که طی آن تعرفه‌های آمریکا بر صادرات اتحادیه اروپا سه برابر شد و مقامات این کمیسیون استدلال کردند که به دلیل پرونده اوکراین و نیاز به حفظ همکاری واشنگتن، ناگزیر از پذیرش این شرایط بوده‌اند.

اما منتقدان این رویکرد (از جمله جوزپ بورل، مسئول پیشین سیاست خارجی اروپا) می‌گویند که دولت ترامپ نه‌تنها قصد بازسازی روابط را ندارد، بلکه آشکارا برای فروپاشی همکاری اروپایی تلاش می‌کند.

بورل هشدار داده که اروپا باید از «توهم اینکه ترامپ دشمن مانیست» فاصله بگیرد. در همین حال، اسناد اطلاعاتی دانمارک نیز برای نخستین بار آمریکا را در فهرست تهدیدات امنیتی خود قرار داده‌اند. این گزارش‌ها تأکید دارند که ایالات متحده از قدرت اقتصادی و فناوری خود برای اعمال فشار حتی بر متحدانش استفاده می‌کند؛ موضوعی که تنش‌ان می‌دهد. نگرانی‌ها محدود به اروپا و مرکز و غربی نیست و حتی کشورهای نزدیک به واشنگتن نیز احساس تهدید می‌کنند.

از نظر واشنگتن چارچوب‌های کلان و سیاست اتحادیه اروپا مبتنی بر چندجانبه‌گرایی، مقررات گذاری سخت و همکاری فراملی است، در حالی که ترامپ بر ملی‌گرایی، قدرت دولت-ملت و تجارت دو جانبه تأکید دارد. این دو مدل در تضاد ساختاری با یکدیگر حال به جدال سیاسی انجامیده است

انرژی از این تصمیم ناخشنودند و برای خود استثنائاتی اخذ کرده‌اند. این اختلافات نشان می‌دهد که اروپا در داخل نیز با شکاف‌هایی جدی مواجه است که مدیریت بحران روابط با آمریکا را پیچیده‌تر می‌کند. در همین حال، آمریکا در کشور خود شاهد طرحی است که رئیس‌جمهور را موظف می‌کند خروج از ناتو را اعلام کند؛ اقدامی که در صورت تحقق، نه‌تنها ساختار امنیتی اروپا را درگونی می‌کند، بلکه فلسفه وجودی ناتو را زیر سؤال می‌برد و این در حالیکست که اروپایی‌ها به‌خوبی می‌دانند که بدون چنین امنیتی آمریکا، امنیت قاره به پرستی بزرگبدل می‌شود.

قاره‌سبز به‌سوی ارتش مستقل می‌رود؟
با اوج‌گیری تنش‌ها میان اروپا و دولت ترامپ، پرسش مهمی دوباره به‌صورت جدی مطرح‌شده مبنی بر اینکه آیا اروپا به‌سوی ایجاد ارتش مستقل و سازوکار امنیتی جدا از ایالات متحده خواهد رفت؟ واقفیت این است که این بحث سال‌ها است در محافل اروپایی جریان دارد، اما اکنون با هشدارهای صریح رهبران اروپایی از جمله صدراعظم آلمان وارد مرزهای جدید شده است. فردریش مر تس تأکید کرده که اروپا باید «بسیار مستقل از آمریکا» در امنیت خود عمل کند و نمی‌تواند به کمک‌های واشنگتن تکیه کند، به‌ویژه زمانی که دولت آمریکا اتحادیه اروپا را «تهدید تمدنی» معرفی می‌کند. اما به‌صورت کلی ایجاد ارتش اروپایی یک چالش چندلایه است: بسیاری از کشورهای اروپایی ارتش‌های کوچک، کم‌تجهیز و وابسته به حمایت آمریکا دارند و حتی قدرت‌هایی مانند آلمان و فرانسه نیز سال‌ها در سرمایه‌گذاری نظامی غفلت کرده‌اند. از سوی دیگر اروپا درباره ماهیت تهدیدها، میزان هزینه‌کرد و تقسیم مسئولیت‌ها اختلاف‌نظر دارد و مجارستان، اسلواکی و برخی کشورهای دیگر رویکردی متفاوت با خط رسمی بروکسل اتخاذ کرده‌اند.

همچنین باید توجه شود که اروپا فاقد ساختار نظامی مشترک در ابعاد عملیاتی و نهادهای موجود مانند نیروهای واکنش سریع اتحادیه اروپا و توان پاسخگویی به تهدیدات بزرگ را ندارند. این در حالیکست که آمریکا از ارتش اروپایی استقبال نمی‌کند و آنرا تضعیف ناتو و کاهش نفوذ استراتژیک

به‌صورت کلی ایجادار تش اروپایی یک چالش چندلایه بوده و بسیاری از کشورهای اروپایی ارتش‌های کوچک، کم‌تجهیز و وابسته به حمایت آمریکا دارند. البته در این راستا، اختلاف نظر اروپا درباره ماهیت تهدیدها، میزان هزینه‌کرد و تقسیم مسئولیت‌ها را هم باید در نظر داشت

خود می‌داند و روسیه نیز چنین ساختاری را یک تهدید ماهیتی برای خود می‌بیند. با وجود این موانع، افزایش فشار آمریکا ممکن است اروپا را به سمت گام‌های جدی‌تر سوق دهد. حتی اگر ارتش اروپایی کامل تشکیل نشود، روند «افزایش استقلال دفاعی» قطعاً شتاب خواهد گرفت. این امر شامل بودجه دفاعی بیشتر، تقویت صنایع نظامی و تلاش برای کاهش وابستگی به ساختار فرماندهی آمریکا خواهد بود.

منشأ سازگاری ترامپ با اروپا چیست؟

حمله شدیدتر ترامپ به اروپا در دوره دوم ریاست‌جمهوری چندین دلیل دارد. نخست، تضاد ایدئولوژیک با مدل اروپایی است. از نظر واشنگتن اتحادیه اروپا مبتنی بر چندجانبه‌گرایی، مقررات‌گذاری سخت و همکاری فراملی است، در حالی که ترامپ بر ملی‌گرایی، قدرت دولت-ملت و تجارت دو جانبه تأکید دارد و این دو مدل در تضاد ساختاری با یکدیگر قرار دارند.

دلیل دوم این است که ترامپ بارها اعلام کرده «روپا امنیت رایگان می‌گیرد» و باید با هزینه بیشتری در برابر آ‌ها ساختار امنیتی خود را تغییر دهد. سومین دلیل هم نمایش قدرت داخلی برای پایگاه سیاسی جمهوریخواهان است و باید به این درک رسید که حمله به بروکسل بخشی از گفت‌وگو پوپولیستی ترامپ برای تقویت پایگاه رأی ملی‌گرای آمریکا است.

با تمام این تفاسیر اروپا نتوان مقابله مستقل با روسیه را حداقل در کوتاه مدت ندارد. چرا که قاره‌سبز ظرفیت نظامی کافی ندارد و اساساً تحت فشار معضلات مربوط به حوزه انرژی و اقتصاد قرار دارد. اما در بلندمدت، اروپا به سمت استقلال دفاعی حرکت خواهد کرد.

جهان نما

خروج احتمالی ونزوئلا از توافقنامه روم دیوان کیفری بین المللی
خو ره‌خورد ریگر، رئیس پارلمان ونزوئلا از تصمیم کشورش برای ارائه لایحه‌ای جهت خروج از توافقنامه رم خبر داد. به گزارش الجزیره، او با اعلام تصمیم کشورش برای ارائه لایحه‌ای جهت خروج از توافقنامه رم که اساس شکل‌گیری دادگاه کیفری بین‌المللی است، از وضعیت بحرانی در منطقه در پای کارائیب سخن گفت. وی تصریح کرد که در چهار ماه اخیر در پای کارائیب به مکانی برای ترس و ناامنی تبدیل شده و بیش از ۸۰ نفر به دلیل فعالیت‌های نظامی ایالات متحده در این منطقه کشته شده‌اند. رئیس پارلمان ونزوئلا همچنین به انتقاد از اهدای جایزه نوبل صلح به فردی که خواهان تهاجم به ونزوئلا بوده پرداخت و این اقدام را توقف ریساکاری و تحریف واقعیات صلح دانست. این مواضع در حالی مطرح می‌شود که تنش‌ها بین ونزوئلا و ایالات متحده درباره نفوذ نظامی و سیاسی در منطقه به شدت افزایش یافته است.

در این راستا ایوان گیل پینتو، وزیر خارجه ونزوئلا همچنین ادامه داد: «این اولین نمونه در نزدیک به ۲۰۰ سال چنین تهدیدهایی است که در آن از قدرت اقتصادی، نظامی و رسانه‌ای برای به راه‌انداختن یک جنگ روانی بی‌سابقه علیه کاراکاس استفاده می‌شود». رئیس دستگاه دیپلماسی ونزوئلا همچنین تلاش‌های امیر یالیهستی آمریکا را برای احیای دکرترین مونرو با هدف اعمال کنترل بر قاره آمریکا توسط واشنگتن محکوم کرد. وی همچنین افزود سیاست‌های واشگتن یک تهدید مستقیم هم برای ونزوئلا و هم برای آمریکای لاتین و مردمان مستقل سراسر جهان است. وزیر خارجه ونزوئلا در ادامه از کشورهای که با این کشور ابراز همبستگی کردند، قدردانی کرده و گفت: «علیرغم تهدیدهای آمریکا، مردم ونزوئلا هنوز در صلح زندگی می‌کنند».

در این خصوص بر اساس نظرسنجی موسسه ایپسوس و رویترز، ۴۸ درصد آمریکایی‌ها مخالف کارزار نظامی این کشور در حملات مرگبار به قایق‌های مظلون به قاچاق مواد مخدر در کارائیب و واسیفیک نزدیک به ونزوئلا هستند. بر اساس این نظرسنجی همچنین مشخص شد این درصد شامل یک پنجم از جمهوری خواهانی می‌شود که از «دونالد ترامپ» رئیس جمهور آمریکانیز حمایت می‌کنند. به نقل از خبرگزاری رویترز، ۴۸ درصد از پاسخ‌دهندگان گفتند که با انجام حملاتی که منجر به کشته شدن ۸۷ نفر بدون اخذ مجوز اولیه از قاضی یا دادگاه شده است، مخالفند در حالیکه ۳۴ درصد نیز گفتند که از آنها حمایت می‌کنند. ۱۸ درصد مطمئن نبودند یا مردد بودند. در میان جمهوری خواهان، ۶۷ درصد از حملات حمایت و ۱۹ درصد با آنها مخالفت کردند. در میان دموکرات‌ها، ۸۰ درصد با حملات مخالفت و ۹ درصد از آنها حمایت کردند. این نظرسنجی گروه که روز دوشنبه به پایان رسید، در بنبوجه تنش‌های فزاینده بین ایالات متحده و ونزوئلا و در حالی بر گزار شد که ترامپ در حال بررسی گزینه‌هایی از جمله حملات زمینی برای مقابله با آنچه واشگتن نقش نیکولاس مادورو، رئیس جمهور ونزوئلا در قاچاق مواد مخدر توصیف می‌کند، است. مادورو هر گونه ارتباط با تجارت مواد مخدر را رد کرده است. مقام‌های آمریکایی مدعی این حملات «نار کو ترور بیست‌ها» را متوقف می‌کند. اما کارشناسان می‌گویند چنین حملاتی غیرقانونی هستند چون ادله‌ای مبنی بر اینکه این قایق‌ها، مواد مخدر حمل می‌کنند در دست نیست. همچنین این قانون اساسی است که به کنگره نه رئیس جمهور حق اعلام جنگ را می‌دهد تا اجازه انجام چنین عملاتی را صادر کند.

منتقدان ترامپ همچنین پس از آنکه او «خوان اولاندو هرناندز»، رئیس‌جمهور سابق هندوراس را که به دلیل استفاده از قدرت برای کمک به قاچاقچیان به ۴۵ سال زندان در ایالات متحده محکوم شده بود، عفو کرد، تهدادو به مبارزه با تجارت غیرقانونی مواد مخدر از زیر سوال بردند. بر اساس نظرسنجی موسسه ایپسوس و رویترز، آمریکایی‌ها عموماً با این عفو مخالف بودند. ۶۴ درصد گفتند که مخالف آن هستند، در حالی که تنها هشت درصد از آن حمایت کردند و بقیه پاسخ‌دهندگان یا مطمئن نبودند یا از پاسخ دادن به این سوال صرف‌نظر کردند. این نظرسنجی از ۴۴۴۴ بزرگسال آمریکایی در سراسر این کشور انجام شد.

به موازات این روند، پس از آنکه ارتش ایالات متحده در اواسط ماه اکتبر در پی حمله به قایق‌ که مقامات آمریکایی ادعا کرده بودند حامل مواد مخدر است، ۲۰ بازمانده را از دریای کارائیب بیرون آورد، باید می‌فهمید که با آنها چه کند. سه مقام آگاه گفتند که وکلای پنتاگون سپس در تماسی با همتایان خود در وزارت امور خارجه، ایده‌ای را مطرح کردند و پرسیدند که آیا می‌توان این دو بازمانده را زندان بدنامی در السالوادور که دولت ترامپ صدها نفر از ونزوئلایی‌های اخراجی را به آنجا فرستاده بود، زندانی کرد یا خیر.

به نوشته روزنامه نیویورک تایمز، یکی از این مقامات گفت که وکلای وزارت امور خارجه مهیوت شدند و این ایده را رد کردند. بازماندگان در نهایت به کشورهای خود کلمبیا و اکوادور بازگردانده شدند. کمی کمتر از دو هفته بعد، یعنی در ۲۹ اکتبر، مقامات پنتاگون جلسه دیگری را در مورد بازماندگان حمله به قایق‌ها در کارائیب، به صورت کنفرانس ویدیویی با حضور ده‌ها دیپلمات آمریکایی از سراسر نیمه غربی قاره آمریکا تشکیل دادند.

با ایلنا همراه شوید
خبرگزاری کار ایران «ایلنا»

خبر

جنگال در کنگره آمریکا بر سر پرداخت پول به طالبان

شده» و از طریق هواپیمای چارتر منتقل شده است. به گفته بورت، وزارت امور خارجه در سال‌های اخیر بیش از پنج میلیارد دلار به افغانستان ارسال کرده است. این قانونگذار آمریکایی خواستار وضع مقررات جدیدی شده که مانع از رسیدن این پول به دست افرادی شود که آن‌ها را ترور است می‌نامد. رسانه آمریکایی نوشت: «جان سباکیو» بازرس کل ویزه پیشین در امور باسازی افغانستان در سال ۲۰۲۳ به کمیته نظارت مجلس نمایندگان گفت که نمی‌تواند به اعضای کمیته اطمینان دهد که در آن زمان از پول مالیات‌دهندگان آمریکایی برای حمایت از طالبان استفاده نمی‌شد. این پول مورد بحث که در کنگره نیز به تصویب رسیده است، برای استفاده توسط سازمان‌های بین‌المللی و غیردولتی به منظور کمک به مردم افغانستان از پی‌ا خروج ایالات متحده پس از ۲۰ سال حضور در نظر گرفته شده بود. وزارت امور خارجه آمریکا دو سال پیش گفت که پس از خروج سال ۲۰۲۱، ارسال پول را متوقف کرده و اصرار داشت که دولت فدرال از طالبان حمایت مالی نمی‌کند.

همواره بر خورد دولت «جو بایدن» را در مدیریت خروج نظامیان آمریکایی از افغانستان مورد انتقاد قرار داده و او را به عجله در این فرایند متهم کرده است که منجر به تلفات متعدد شد. دولت بایدن همچنین بودجه‌ای را برای کمک به افغانستانی‌های باقی‌مانده در این کشور تعیین کرد اما گفته می‌شود این پول توسط طالبان از طریق کنترل بانک مرکزی مورد استفاده قرار گرفته است. آخرین پرداخت نقدی به افغانستان روز دوشنبه توسط «ام‌رائه صالح» رئیس جریان سبز افغانستان که مخالف طالبان و در کابل مستقر است گزارش شد. او گفت که این پول «تازه چاپ

بازداشت ۱۹ هزار نفر توسط نیروهای واکنش سریع سودان

وضعیت بهداشتی زندان‌ها اسفبار است و بیماری‌های عفونی نیز شیوع پیدا کرده است. شبکه پزشکان سودان همچنین اعلام کرد که بیماری ویسا نیز به دلیل فقدان مراقبت‌های بهداشتی و نبودن دارو، جان زندانیان را می‌گیرد. دوروز پیش نیز «دهانوم گیریسوس» مدیر کل سازمان جهانی بهداشت (WHO) گفت که پنج‌شنبه گذشته در حمله به یک بیمارستان و یک مهد کودک در

شبکه پزشکان سودان اعلام کرد که تشکیلات موسوم به «نیروهای پشتیبانی سریع» تحت فرماندهی «حمیدتی» بیش از ۱۹ هزار نفر را در دوزندان «دفریس» و «کوبر» زندانی کرده است. به گزارش شبکه الجزیره، در این گزارش آمده است که ۷۲ نفر از این زندانیان، پزشک و تعدادی نیز غیرنظامی هستند. این گزارش می‌افزاید: به دلیل ازدحام جمعیت،

آمریکا برای فروش اف-۳۵ به ترکیه شرط گذاشت

ترکیه در کاخ سفید مطرح کرد و نشان داد که با خرید جنگنده‌های اف-۳۵ توسط ترکیه موافق است. بااین وجود، اظهارات سفیر آمریکا، تأکیدی بر اصرار واشنگتن، با حمایت سایر اعضای ناتو، مبنی بر این است که ترکیه باید برای حل این اختلاف، سامانه موشکی روسیه را کنار بگذارد. این گامی است که انکارا تاکنون تمایلی به انجام آن نداشته است. باراک افود: «بر اساس

تام باراک، سفیر آمریکا در ترکیه و متحد کلیدی «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا در پیامی در شبکه ایکس (توییتر) نوشت دو کشور در حال گفت‌وگو درباره تمایل آنکارا به پیوستن مجدد به برنامه اف-۳۵ سامانه‌های روسی هستند که آنکارا یک دهه پیش آنها را دریافت کرد. به گزارش بلومبرگ، ترامپ این موضوع را در ماه سپتامبر با «رجب طیب اردوغان»، رئیس‌جمهور